

KPSS • ALES • DGS ezberbozan

**Sözel - Sayısal Muhakeme ve
Mantıksal Akıl Yürütme**

PROBLEMLERİ SORU BANKASI

Arti - Yapay
Zekâ Asistan

Dijital Öğrenme
Ayak İzi

Hibrit Kitap
Teknolojisi

“

Özenle Seçilmiş
661 Soru

Pratik Bilgiler
Sayısal Mantık
Sözel Mantık
Şekil Yeteneği
Muhakeme Yeteneği
Yeni Nesil Özgün Sorular
Çıkmış Sorular

”

Kerem Köker - Özgür Özdemir - Kalam Karabina

Hibrit kitaba erişebilmek
için QR kodu okutunuz.

PEGEM AKADEMİ

Kerem Köker - Özgür Özdemir - Kalam Karabina

Ezberbozan

KPSS • ALES • DGS

Sözel - Sayısal Muhakeme ve Mantıksal Akıl Yürütme Problemleri

ISBN 978-625-6357-17-4

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Pegem Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, foto-kopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

4. Baskı: Ankara

Yayın-Proje: Nilay Balın

Dizgi-Grafik Tasarım: Tolga Durğun

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Koza Yayın Dağıtım AŞ

Saray Mah. 205 cadde No: 4/2

Kahramankazan/ANKARA

Tel: (0312) 385 91 91

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 45553

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Değerli Okuyucularımız,

Bu kitap KPSS, ALES, DGS kapsamındaki muhakeme ve mantıksal akıl yürütme problemlerini çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve farklı soru çeşitleri ile sınava hazırlık sürecinize rehberlik etmek için hazırlanmıştır. Kitabımız, her soru için anlaşılır bir dilde hazırlanmış çözümlü anlatım ve açıklamalar içermektedir. Çalışmalarınız süresince QR kod ile erişebileceğiniz soru çözümlerinden yararlanmanız, konulara dair bilgilerinizi pekiştirmenizi ve konuları tüm ayrıntıları ile öğrenmiş olmanızı sağlayacaktır.

Soruların çeşitliliği tercih edilirken en çok zorlandığınız soru tipleri, ÖSYM'nin şimdiye kadar hazırladığı sınavlarda çıkmış ve bundan sonra hazırlayacağı sınavlarda da çıkabilecek soru tipleri referans alınmış ayrıca konuyu pekiştirmenize yardımcı olacak düzeyde hemen hemen tüm soru tiplerine değinilmiştir.

Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi bizimle pegem@pegem.net e-posta adresimizden veya 0 538 594 92 40 WhatsApp hattımız aracılığı ile paylaşabilirsiniz.

Pegem Yayınları Ezberbozan KPSS · ALES · DGS Sözel - Sayısal Muhakeme ve Mantıksal Akıl Yürütme Problemleri'nin hazırlanmasında yardım, destek ve katkısını esirgemeyen Kerem Köker, Özgür Özdemir, Kelam Karabina'ya teşekkürü bir borç biliriz.

Pegem yayınlarının tecrübeli ve kendi alanlarında uzman öğretmenleri tarafından hazırlanan bu Ezberbozan KPSS · ALES · DGS Sözel - Sayısal Muhakeme ve Mantıksal Akıl Yürütme Problemleri kitabının KPSS, ALES, DGS sınavına hazırlanma sürecinizde sizlere yardımcı olmasını ve kendinize olan inancınızı desteklemesini ümit ediyoruz.

Pegem Akademi

Kitabın baskı tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklere aşağıda yer alan kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

<https://depo.pegem.net/2024-ezberbozan-sayisalsozelmantik-guncelleme.pdf>

İÇİNDEKİLER

Sayı Dizileri	2
Tablo, Şekil ve Şifre	7
Akıl Yürütme (Muhakeme)	44
Veri Analizi	83
Tablo Grafik Yorumlama Problemleri	
Daire Grafiği	92
Sütun Grafiği	97
Tablo Grafiği	104
Çizgi Grafiği ve Doğrusal Fonksiyonel Grafikler	109
Serpilme Grafiği	116
Sözel Mantık	139
Cevap Anahtarı	202

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

- 1 Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
- 2 Testleri çözebilir.
- 3 Video çözümleri görebilir.

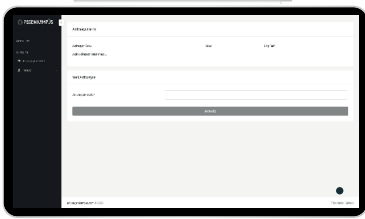
Detaylı anlatım için QR kodu okutunuz.

Arti - ASİSTAN

- 1 Kullanıcılar hibrit kitapta çözdükleri sorular sonrasında Arti - ASİSTAN sekmesinde öğrenme durumlarına dair anahtar kelimeler ile başarılı/başarısız oldukları konuları detaylı olarak görüntüleyebilir.

Yapay zekâ, soruları çözmeye başladıkları andan itibaren kullanıcıların başarı durumlarını tespit edecektir.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden hibrit kitabınıza ve soru robotunuza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

1. Adım
Üyelik

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden etkileşimli ve yapay zekâ destekli hibrit kitaba erişim sağlayabilirsiniz.

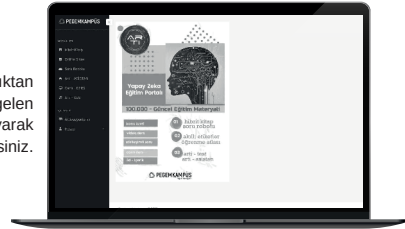
2. Adım
Aktivasyon

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

3. Adım
Ürünlerim

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Hibrit Kitap" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.

**Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 30.08.2024 tarihine kadar geçerlidir.
Hibrit kitaplara kasım ayı itibarıyla erişim sağlanacaktır.**

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

SAYI DİZİLERİ

- ↳ Herhangi bir kurala göre hazırlanmış birbirini takip eden sayılar kümesine sayı dizisi denir.
- ↳ Sayı dizisi problemlerinde dikkat etmemiz gereken durumlar şunlardır:
- ↳ Sayı dizisi soruları genellikle 4 işlem içeren sorulardır.
- ↳ Eksik olan terimin bulunması için sayı dizisinin hangi kurala göre sıralandığını bulmamız gerekir. Bu kural genelde dizinin birkaç teriminin karşılaştırılması ile bulunur.
- ↳ Bir dizide tek bir kural olabileceği gibi birkaç kural da olabilir.

ÖRNEK

512, 343, 216, x

Yukarıda verilen sayı dizisine göre, x yerine aşağıdaki sayılardan hangisi gelmelidir?

- A) 196 B) 169 C) 144
D) 125 E) 121

Dizinin terimleri incelenirse terimler arasındaki ilişki şu şekilde kurulmuştur.

Dizinin 1. terimi $512 = 8^3$

Dizinin 2. terimi $343 = 7^3$

Dizinin 3. terimi $216 = 6^3$

Dizinin 4. terimi $x = 5^3 = 125$ olmalıdır.

Cevap D

Muhakeme ve Mantıksal Akıl Yürütme Becerileri

SAYI DİZİLERİ

1 – 4. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

1'den başlayan ardışık bir sayı piramidinin her satırında satır numarasının 2 katının 1 eksiği kadar sayı bulunmaktadır.

1	→ 1. satır
2 3 4	→ 2. satır
5 6 7 8 9	→ 3. satır
10 11 12 13 14 15 16	→ 4. satır
⋮	

9. satırdaki son sayı kaçtır?
A) 63 B) 72 C) 81 D) 90 E) 99
13. satırın tam ortasındaki sayı kaçtır?
A) 154 B) 155 C) 156 D) 157 E) 158
11. satırdaki sayıların toplamı kaçtır?
A) 2215 B) 2331 C) 2441
D) 2461 E) 2531
- Aşağıdaki sayılardan hangisi 15. satırda **bulunmaz**?
A) 196 B) 197 C) 205 D) 210 E) 214

5 – 7. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

a_n ve b_n dizileri aşağıdaki gibi tanımlanıyor.

$$a_1 = 2$$

$$a_{n+1} = (n+1) \cdot a_n$$

$$b_1 = 1$$

$$b_{n+1} = b_1 + b_2 + \dots + b_n$$

Örnek:

$$a_2 = 2 \cdot a_1$$

$$= 2 \cdot 2$$

$$= 4$$

$$b_2 = b_1$$

$$= 1$$

$$a_3 = 3 \cdot a_2$$

$$= 3 \cdot 4$$

$$= 12 \text{ olur.}$$

$$b_3 = b_1 + b_2$$

$$= 1 + 1$$

$$= 2 \text{ olur.}$$

- $a_4 + b_4$ toplamı kaçtır?
A) 48 B) 52 C) 60 D) 66 E) 72
- $\frac{a_{10}}{a_9} + b_8 - b_7$
işleminin sonucu kaçtır?
A) 36 B) 42 C) 48 D) 54 E) 60
- $a_{b_3} + b_{a_3}$
toplamının sonucu kaçtır?
A) 268 B) 524 C) 996
D) 1024 E) 1036

8 – 9. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Ayla ile Bora birbirlerine A, E, L, M ve S harflerinden oluşan mesajlar gönderirken

- A yerine 01
- E yerine 001
- L yerine 010
- M yerine 011
- S yerine 101

olacak şekilde kodlama yapıyorlar.

Örneğin; Ayla Bora'ya AMA mesajı göndermek istediğinde

0101101

kodunu gönderiyor.

8. Ayla mesajını kurallara uygun olarak kodlamış ve Bora'ya

01010001101

kodunu göndermiştir.

Buna göre, Ayla'nın mesajında hangi harf kullanılmamıştır?

- A) E B) L C) M D) A E) S

9. Bora mesajını kodlayıp Ayla'ya

10000101001011

kodunu göndermiştir. Bora gönderdiği kodu kontrol ettiğinde bir tane rakamı yanlış yazdığını fark etmiştir.

Buna göre, Bora'nın mesajı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) ELMAS
B) MASAL
C) SALAM
D) SELAM
E) SELMA

10 – 12. soruları aşağıdaki bilgilere göre cevaplayınız.

Aşağıdaki kurallar uygulanarak bütün terimleri 100'den küçük birer pozitif tam sayı olan

$a_1, a_2, a_3, \dots, a_n$ dizileri oluşturuluyor.

- Dizinin ilk iki terimi olan a_1 ve a_2 , $a_1 < a_2$ olacak şekilde istenildiği gibi seçilir.
- Üçüncü ve sonraki terimlerin her biri kendisinden bir önceki ve iki önceki terimlerin toplamı şeklinde bulunur.

Örneğin; $a_3 = a_2 + a_1$, $a_7 = a_6 + a_5$ şeklinde bulunur.

Bu toplamın 100'den büyük veya 100'e eşit olduğu durumda sayı dizisi sonlanır.

Örnek:

İlk iki terimi 10 ve 18 olan dizi terimleri 10, 18, 28, 46, 74 olan 5 terimli bir dizidir.

10. 5, m, 18, 31, n, 80

Yukarıdaki dizide m + n toplamı kaçtır?

- A) 48 B) 53 C) 62 D) 65 E) 71

11. Dizinin ilk iki terimi 7 ve 12 olarak seçilirse son terimi kaç olur?

- A) 73 B) 75 C) 79 D) 81 E) 88

12. İlk terimi 4 olan bir dizi **en çok** kaç terimden oluşur?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

Muhakeme ve Mantıksal Akıl Yürütme Becerileri

2

SAYI DİZİLERİ

1 – 3. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

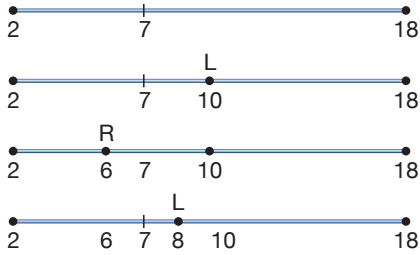
Sayı doğrusu üzerinde 2'den 18'e kadar olan tam sayılar arasından bir tek sayı seçilip bu sayının yeri sağ (R) ve sol (L) harfleri kullanılarak gösterilmek isteniyor.

Bu iş için aşağıdaki adımlar uygulanıyor:

- Sayı doğrusu üzerinde 2 ve 18 noktaları işaretleniyor. Daha sonra bu noktaların orta noktası bulunup işaretleniyor. Seçilen sayı orta noktanın sağında ise R harfi, solunda ise L harfi konuyor ve birinci harf belirleniyor.
- Daha sonra işaretlenmiş noktalar arasından seçilen sayıya en yakın iki nokta belirleniyor ve ilk adıma benzer biçimde, bu iki noktanın da orta noktası bulunup işaretleniyor. Seçilen sayı, bu orta noktanın sağında ise R harfi, solunda ise L harfi konuyor ve ikinci harf belirleniyor.
- Aynı işlem bir kez daha tekrarlanıp üçüncü harf belirleniyor.
- Seçilen sayının yeri bu üç harfin yan yana yazılmasıyla belirleniyor.

Örnek:

7 sayısı için sayı doğrusu üzerinde adım adım yapılan harflendirmeler aşağıdaki gibidir:

Sonuçta 7 sayısının harflerle gösterimi LRL biçimindedir.

1. Buna göre, 15 sayısının harflerle gösterimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) LLR B) RLR C) RRR
D) RRL E) LRR

2. Buna göre, RLR harfleriyle gösterilen sayı kaçtır?

- A) 9 B) 11 C) 13 D) 15 E) 17

3. Buna göre, harflerle gösterimde en az iki tane R harfi olan kaç tane sayı vardır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

4 – 7. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

Pozitif tam sayılardan oluşan bir $\{X_n\}$ dizisi, her n pozitif tam sayısı için

$$X_{n+1} = X_n + 2n - 1$$

eşitliğini sağlıyor.

4. $x_1 = 16$ ise x_{23} kaçtır?

- A) 484 B) 490 C) 496 D) 500 E) 504

5. $x_{51} = 2523$ ise x_1 kaçtır?

- A) 23 B) 20 C) 19 D) 17 E) 13

6. $x_{51} - x_{25}$ ifadesinin değeri kaçtır?

- A) 1974 B) 1962 C) 1954
D) 1936 E) 1924

7. $\{a_n\}$ gerçel sayı dizisi her n pozitif tam sayısı için

$$2 \cdot a_{n+2} = 5 \cdot a_{n+1} - 3a_n$$

eşitliğini sağlıyor.

$$a_2 = 15$$

$$a_{10} = 285$$

olduğuna göre, $a_9 - a_1$ farkı kaçtır?

- A) 150 B) 165 C) 180 D) 195 E) 210

8 – 10. soruları aşağıdaki bilgilere göre birbirinden bağımsız olarak cevaplayınız.

1'den itibaren pozitif tam sayılar kareleri kadar tekrarlanarak

$$X_n = (1, 2, 2, 2, 2, 3, 3, 3, \dots, 3, \dots, n, n, \dots, n)$$

n² tane

biçiminde x_n dizileri oluşturuluyor.

8. x_{13} dizisinin en az kaçınıcı terimi 6'dır?

- A) 54 B) 55 C) 56 D) 57 E) 58

9. x_{11} dizisinin 142. terimi hangi sayıdır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7 E) 8

10. x_{10} dizisinin terim sayısı x_6 dizisinin terim sayısından kaç fazladır?

- A) 235 B) 245 C) 284 D) 294 E) 415

Tablo Şekil ve Şifre

Toplanan verilerin satır ve sütunlardan oluşan kutular içine yazılarak gösterilmesine **tablo** denir.

	K	L
M	a	b
N	c	d

Şekildeki tabloda

K ifadesinin değeri $a + c$

M ve K'nin değeri a

L ifadesinin değeri $b + d$

M ve L'nin değeri b

M ifadesinin değeri $a + b$

N ve K'nin değeri c

N ifadesinin değeri $c + d$

N ve L'nin değeri d

sayılarına karşılık gelir.

ÖRNEK

45 öğrencinin bulunduğu bir sınıfta;

gözlüklü ve erkek 10 öğrenci

gözlüklü ve kız 13 öğrenci

gözlüksüz ve erkek 14 öğrenci

gözlüksüz ve kız 8 öğrenci

vardır. Bu öğrencilerin sayıları bir tablo ile gösterilirse

	Erkek	Kız
Gözlüklü	10	13
Gözlüksüz	14	8

Sınıftaki;

erkek öğrenci sayısı $10 + 14 = 24$

kız öğrenci sayısı $13 + 8 = 21$

gözlüklü öğrenci sayısı $10 + 13 = 23$

gözlüksüz öğrenci sayısı $14 + 8 = 22$

bulunur.

KPSS · ALES · DGS · YKS

PARAGRAF

SORU BANKASI

Tamamı çözümlü

Anlayarak Hızlı Okuma Teknikleri
Bilimsel Özgün Metinlerle Hazırlanmış
Soyut-Somut Sorular
Pratik Özet Taktikler
Çözümlü Örnek Sorular
Çıkmış Sorular

Soruların
Çözümleri için
QR kodu Okutunuz!

Anlayarak
Hızlı Okuma
Teknikleri
Video Anlatımı

ÖGRETİ AKADEMİ

Komisyon

KPSS-ALES-DGS-YKS PARAGRAF SORU BANKASI TAMAMI ÇÖZÜMLÜ

ISBN 978-605-4966-41-7

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© Öğreti Akademi

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. (Öğreti Akademi yayınları bir Pegem Akademi markasıdır.) Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

I.Baskı: Ankara

Yayın-Proje: İbrahim Öztürk

Dizgi-Grafik Tasarım: İlknur Öztürk

Kapak Tasarımı: Öğreti Akademi

Baskı: Vadi Grup Basım AŞ

Saray Mah. 126 Cad. No: 20/A

Kazan/ANKARA

Tel: (0312) 802 00 53-54

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 49180

İletişim

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad.

No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: ogreti.com

E-ileti: ogreti@ogreti.com.tr

Değerli Okuyucularımız,

Bu kitap KPSS, ALES, DGS, YKS kapsamındaki paragraf sorularını çözmek için gerekli bilgi, beceri ve teknikleri edinmeniz ve farklı soru çeşitleri ile sınava hazırlık sürecinize rehberlik etmek için hazırlanmıştır.

Kitabımız, her soru için anlaşılır bir dilde hazırlanmış çözümlü anlatım ve açıklamalar içermektedir. Çalışmalarınız süresince QR kod ile erişebileceğiniz soru çözümlerinden yararlanmanız, konulara dair bilgilerinizi pekiştirmenizi ve konuları tüm ayrıntıları ile öğrenmiş olmanızı sağlayacaktır.

Soruların çeşitliliği tercih edilirken en çok zorlandığınız soru tipleri, ÖSYM'nin şimdiye kadar hazırladığı sınavlarda çıkmış ve bundan sonra hazırlayacağı sınavlarda da çıkabilecek soru tipleri referans alınmış ayrıca konuyu pekiştirmenize yardımcı olacak düzeyde hemen hemen tüm soru tiplerine değinilmiştir. Yoğun bir araştırma ve çalışma süreci ile hazırlanmış olan bu kitapla ilgili görüş ve önerilerinizi bizimle ogreti@ogreti.com.tr e-posta adresimiz aracılığıyla paylaşabilirsiniz.

Öğreti Akademi yayınları Tamamı Çözümlü Paragraf Soru Bankası kitabının hazırlanmasında yardım, destek ve katkısını esirgemeyen Hünkâr Mehmet İnan ve Şervan İvecan'a teşekkürü bir borç biliriz.

Öğreti yayınlarının tecrübeli ve kendi alanlarında uzman öğretmenleri tarafından hazırlanan bu Tamamı Çözümlü Paragraf Soru Bankası kitabının KPSS, ALES, DGS, YKS sınavına hazırlanma sürecinizde sizlere yardımcı olmasını ve kendinize olan inancınızı desteklemesini ümit ediyoruz.

Öğreti Akademi

Kitabın baskı tarihinden sonra gerçekleşen değişikliklere aşağıda yer alan kodu okutarak ulaşabilirsiniz.

<https://depo.ogreti.com/ogreti-kpss-ales-dgs-yks-paragraf-sb-guncelleme.pdf>

İÇİNDEKİLER

Anlayarak Hızlı Okuma.....	1
Sözcükte Anlam	26
Cümlede Anlam.....	36
Paragrafta Anlatım.....	47
Paragrafta Ana Fikir	72
Paragrafta Yardımcı Düşünce	117
Paragrafın Akışını Bozan Cümle.....	165
Paragrafta Tamlama	181
Paragrafta Yer Değiştirme	205
Parafraf Oluşturma	218
Paragrafta Cümle Birleştirme.....	237
Paragrafta Çoklu Sorular.....	251
Cevap Anahtarı	280
Kaynakça	284

ANLAYARAK HIZLI OKUMA

HIZLI OKUMA NEDİR?

Hızlı okuma, bilginin her an arttığı, zamanla yarıştığımız günümüz dünyasında kısa sürede daha çok şeyi daha iyi anlayarak okuyabilmek için yapılan bir okuma türüdür. Hızlı okuma artık bir seçenek değil zamanı yakalayabilmek için bir ihtiyaçtır.

Hızlı Okuma Nasıl Olur?

Okuma sürecinde, göz metin üzerinde soldan sağa doğru kayar; her kelime üzerinde duraklar. Göz bu duraklamalar sırasında, bir fotoğraf makinesi gibi gördüğü kelimenin fotoğrafını çekip beyne gönderir; beyin de daha önceden öğrenmiş olduğu bu sembolleri çözümler, bir araya getirir ve okuma gerçekleşir. Hızlı okuma süreci kelimeleri tanıma, kelimeleri net görme, kısa süreli anlama dönemi, ideal anlama dönemi ve okuma kültürünün oluşması olarak beş adımda gerçekleşir.

- ✓ Okurken kelime kelime okumak,
- ✓ Sözcükleri içimizden tekrar etmek,
- ✓ Geri dönüşümler yapmak, aynı metni tekrar tekrar okumak
- ✓ Metne odaklanamamak
- ✓ Anlayarak hızlı okumamızın önündeki engellerdir.

Hayatımız için bu kadar önem ve öncelik arz eden anlayarak hızlı okuma hakkında bilgi edinmeden önce şimdi hangi hızla okuyoruz bunu öğrenelim.

➔ **Not :** Kronometrenizi hazırlayın.

Okumaya başlarken kronometreyi başlatın ve her zamanki okuma hızınız ve okuma şekliniz ile aşağıdaki metni okuyun. Okumayı tamamlayınca sürenizi not edip, değerlendirme sorularını çözünüz.

HIZLI OKUMA TEKNİKLERİ

NEWTON

Galile öldü; Newton doğdu. Bu iki dehanın aralarında ortalama bir yaşam süresi var; ama onlar arasında bu raslantının ötesinde bağlantılar vardır. Her şeyden önce Newton'un kendi çalışmalarına Galileo'nun bıraktığı noktadan başladığını, yani bu ikisinin arasında bir geçiş aşaması oluşturan üçüncü bir kişinin bulunmadığını biliyoruz.

Newton, dünyaya yaklaşık olarak iki ya da üç yüz yılda bir geldiğini söyleyebileceğimiz ender görülen türde bir bilim adamıdır. Üstelik bu özelliği yaşamının çok erken bir aşamasında kendini belli etmiştir. Son zamanlarda fizik çevrelerinde Newton'un başarısının gereğinden fazla abartılmış olduğunu düşünme yolunda bir eğilim ortaya çıkmıştır.

Çağdaş fizikçilerin büyük bir bölümü bugün Newton'un buluşlarının gerçekte sanıldığı kadar büyük bir önem taşımadığını, fizik alanında Newton'a gelene dek erişilmiş olan düzey gözönüne alındığında Newton olmasa da çağdaşlarından herhangi birinin bu buluşları gerçekleştirmiş olacağını ileri sürmektedirler.

Buna karşılık Newton'u, çağdaşlarından ayıran bir özellik onun yanıtlara çok kısa bir süre içinde erişmiş olmasıdır (Her ne kadar bunu açıklaması için aradan yirmi yıl geçmesi gerektiyse de yanıtların hemen hemen tümünü daha 21 yaşındayken biliyordu.)

Copernicus, Kepler ve özellikle Galileo'nun, bilimin henüz varlığını sürdürebilme yolunda savaş vermek zorunda olduğu bir çağda yaşamış olmalarına karşılık, Newton bu savaşın artık kazanılmış bulunduğu bir dünyaya gelmişti ve bu yüzden de kendisinden öncekilere kıyasla daha şanslıydı.

Diğer yandan bazı yönlerden olumsuz olarak tanımlanabilecek bir kişiliğe sahip olduğu da söylenebilir. Örneğin kuruluşundan bu yana Kraliyet Bilim Derneği'nden istifa eden çok az sayıdaki bilim adamından biri olan Newton'un bunu yapmasının nedeni diğer üyelerin kimi zaman onun görüşlerine katılmaması ve hatta bunların aksini ileri sürmeye kalkışmalarıydı (Buna karşılık yaşamının daha sonraki bir evresinde "yuvaya dönmeye" razı edilmiş ve son yirmi beş yılını derneğin başkanı olarak geçirmiştir.

Newton, çalışmalarını kimsenin yardımına başvurmaksızın tek başına yürütmeyi seçen bilim adamlarından biriydi. Buluşlarının en önemlilerini Londra'da veba salgınının başgöstermesi üzerine 1665 yılında buradan kaçarak sığındığı doğum yeri olan Lincolnshire'daki Woolsthorpe Kasabası'nda kaldığı süre içinde gerçekleştirmişti.

Küçük bir çiftçi olan babası kendi doğmunundan kısa bir süre önce ölmüş olduğu için Woolsthorpe'da ve daha sonra girdiği Cambridge Üniversitesi'ndeki tüm harcamalarını amcası karşılamıştı.

Cambridge'deki öğrenciliği boyunca önemli sayılabilecek bir başarı elde etmediyse de tanınmış bir matematikçi olan Profesör Barrow ile yakın bir dostluk kurmuş ve bunun etkisiyle matematiğe yönelmişti.

Newton'un gençlik yıllarına rastlayan 17. yüzyıl başları, matematik bilimin son biçimi almaya başladığı dönemdi. Bugün de kullanmakta olduğumuz matemaiksel simgeler, diferansiyel hesabın ilk aşamaları, matematiksel dizilere ilişkin hesaplar, Descartes'in bulduğu koordinatlar geometrisi ve diğer temel geometrik kavramlar bu dönemde ortaya çıkmıştı.

Uygulama yönünden bunlardan daha da önemlisi sıradan çarpım işleminin yanısıra trigonometriye de büyük ölçüde hizmet eden logaritmaların bulunmuş olmasıydı. Bu gelişmeyi, çağımızda bilgisayarın ortaya çıkmasına benzetebiliriz, çünkü bu sayede astronomi hesaplarının çok daha kolay biçimde ve kısa sürede yapılabilmesi olanağı doğmuştu.

Bugün Newton'un sorularını inceleyecek olursak, bilmediklerinin de bildikleri kadar önemli olduğunu hemen görürüz. Newton'un zihninin nasıl çalıştığını ve bunun kendisini nereye götürdüğünü anlamak için buraya Opticks'in sorularından bazılarını yer vermek gerekiyor:

DİKKAT EDELİM

Paragraf sorularına kendi yorumunu katma sadece verilen bilgi ile çözü.

Paragraftaki cümlelerin numaralandırılması bazen ilk cümleden başlar, bazen ikinci cümleden; bazen cümlelerin başına, bazen sonuna konulur.

Numaralandırılmış sorulara özellikle dikkat edelim. Seçeneklere sıralı yerleştirilmemiş karışık yerleştirilmiş olabilirler.

Soru kısmında italik, altı çizili ya da tırnak içine alınmış bölümler varsa dikkatli okuyalım.

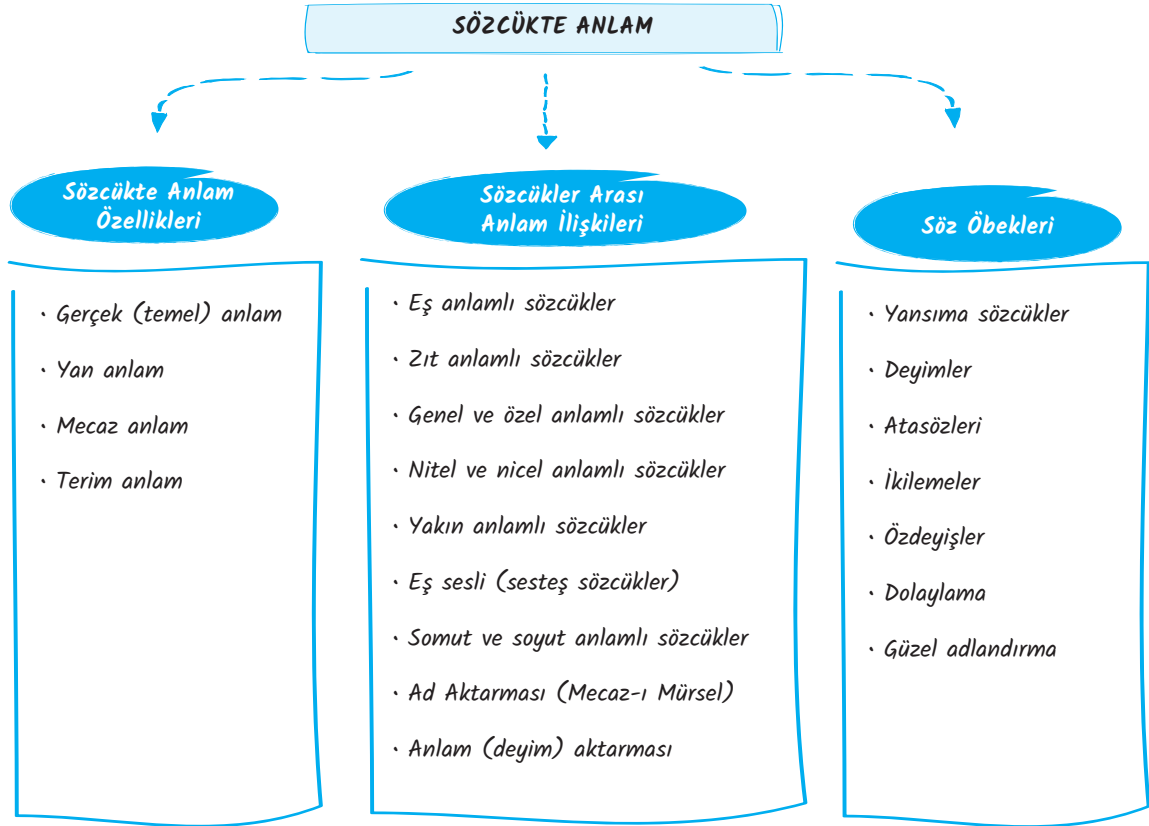
Soru uzun diyerek gözümüzde büyütmeylem, kolaydır. Bir kişi yapabiliyorsa herkes yapabilir.

Önce soru kökünü okuyalım soru bizden ne istiyor onu anlayalım.

Soru kökünün olumlu ya da olumsuz olmasına dikkat edelim.

Bol soru pratiği yapalım. Bu pratiklerde karşımıza çıkan anlamadığımız, anlamından emin olmadığımız deyim, atasözü, ikileme, söz ve söz öbeklerini mutlaka not alalım.

SÖZCÜKTE ANLAM

! Sözcükte anlam soruları; doğrudan kelimenin anlam özelliğini, sözcükler arası anlam ilişkilerini sorabildiği gibi bir metin verip özellikle bir sözün ya da söz öbeğinin cümlede kazandığı anlamı isteyebilir.

→ Bu tarz sorularda sadece belirtilen kelime ile kalmamalı kelimenin/söz öbeğinin cümlenin bütününde kazandığı anlam ile hareket etmeliyiz.

→ Sözcükte anlam sorularında anlamı istenen ifadeler genellikle mecaz anlamlı sözcüklerdir. Bu da metnin tamamı okunarak belirlenebilir.

SÖZCÜKTE ANLAM

örnek soru

Bencilik sanıldığı gibi aksine kişinin dilediği gibi yaşaması değil, başkalarından kendi istediği gibi yaşamalarını talep etmektir. Bencil insanlar, bıkmadan usanmadan kendi yaşam alanı içinde mutlak bir tip monotonluğu yaratmayı hedefler. Onlar aslında sürekli kendi doğruları, kabulleriyle kendileri için makul olan çıkarımlarla inşa ettikleri bir zindanda yaşarlar ve sizi de bir şekilde orada yaşamaya mecbur bırakmak isterler. Üstelik buna direnç göstergeleri yargılar, ötekileştirir ve onlara karşı olumsuz tutum geliştirirler. Daha da önemlisi bencil insanlar var olabilmek ve benliklerini tamamlamak için diğer insanların benliklerini tüketmeyi maharet sayarlar. Bu yüzden bencilliğin en önemli aracı sürekli başka insanların hayatlarına ilişmek, her fırsatta onlara müdahale etmektir; doğrusu senin bildiğin gibi değil, benim istediğim gibi olmalı diyebilmek için.

Bu parçada “zindanda yaşamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kendini var ettiği dar alanda yaptırımlar uygular.
- B) İnsanların kişisel alanlarını önemsemeden yaşar.
- C) Kendi iç dünyasının sınırlarının farkında olur.
- D) Aşına veya yatkın olduğu sınırlar içinde kalır.
- E) Kendine sunulan zorunlu alanda hayatını sürdürür.

ÇÖZÜM

Metinden hareketle “zindanda yaşamak” ifadesinin kendi çizdiği sınırların, kalıpların dışına çıkamayan insanların yaşamlarını karşıladığı görülmektedir. Buradan hareketle seçenekler incelendiğinde D seçeneği doğru cevabımız olacaktır.

örnek soru

Sanatta etkilenme, kaçınılmaz gibi görünse de öykünme tasvip edilecek bir durum değildir. Sanatın gerçekliği bunu hiçbir surette mazur görmez; özgünlüğün yeniden üretimi şeklinde can bulur her defasında çünkü. Tersi bir durum onu kötürümleştirir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Genç insanların, kişiliklerini oluştururken özellikle saygı ve sevgi duydukları bir kişiliği taklit etme eğilimi göstermeleri olağandır.
- B) Futbolcu, sahada sahip olması gereken öz güven ve beceriyi ancak antrenörünün talimatlarına harfiyen uymasıyla kazanır.
- C) Televizyon dizilerinin yapay kahramanları, hayatı tanımlama biçimleriyle ister istemez gerçek dünyanın bireyleri üzerinde etki bırakıyor.
- D) Kitap okuma alışkanlıklarındaki benzerlikler, okurların benzer kitaplardan aynı sonuçları çıkardıkları anlamına gelmez.
- E) Tarihsel bir olayı anlamlandırmak için başvuru tarihin tekrardan ibaret olduğu anlayışı, günümüzde pek kabul görmüyor.

ÇÖZÜM

Bu tarz sorularda önce altı çizili kelimenin anlamını düşünmeli sonra metinde kazandığı anlam ile eşleştirmeliyiz. “Öykünme” taklit etme, onun gibi davranmak demektir. Buradan hareketle doğru cevap A seçeneğidir çünkü “taklit etme eğilimi” söz öbeği, öykünme sözcüğünü karşılamaktadır.

1. Söz varlığı içinde deyimler, ait oldukları toplumun kültürünü, mütemadiyen kuşaktan kuşağa aktaran önemli bir araçtır.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Aşkınin kurbanı olmamak için kendinden ödün vermiyor.
B) Defter ve kitap ciltlemeyi çok sevdiğimden komşunukileri de yaptım.
C) Sınav gününe kadar ezber yapmayı hiç bırakmayacağım.
D) Akşam olduğunda kuş seslerinin yerini ağustos böceği sesi alıyor.
E) Hani demişti ya ben gemi yolculuklarına bayılıyorum.

2.

- I. Düşman birliklerine Çanakkale'de göz açtırılmadı.
II. Ülkelerin kalkınma düzeylerinde savaşların etkisi yadsınamaz.
III. Mayınların çoğunu cephelerin 200 metre ön tarafına yerleştirdik.
IV. Toprak bölümünde yıllarca kardeş kavgaları yaşandı.
V. Bu yüzyılda kan davalarına artık bir son verilmeli.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) IV ve V

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamı sözcük kullanılmıştır?**

- A) Kimya sınavının bu derece kolay olacağını beklemiyordum.
B) Masa ve sandalyeleri, organizasyon şirketi ekip ile göndereceğim.
C) Bolu'nun yüksek kesimlerindeki doğal hava, bizi çarptı resmen.
D) Boyu kısa olduğundan tuvali palete yerleştirmede zorluk yaşamıştı.
E) Maceralardan maceralara atılmak onu keyiflendiriyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde dolaylama yapılmamıştır?**

- A) Maçtaki performansıyla file bekçiliğinin hakkını tam anlamıyla verdi.
B) Boğazın derya kuzuları taze taze tezgâhlara dö-küldü.
C) Ormanlar kralını ziyarete gittiğimiz gün bir sürü tecrübe edindim.
D) İsmail, televizyon ekranlarının güldüren yüzü olarak yeni projeyi imzaladı.
E) Köylülerin en çok uğraştığı alan beyaz altından oluşuyordu.

5.

Tatil yerine vardığımız o gün çok heyecanlıydık. Hemen kamp malzemelerini çıkardık ve çadırları kurmaya başladık. Bizim gibi birkaç grup da tatile gelmişlerdi. Tatile gelen gruplardan biri baya eksik malzemeyle yola çıkmışlardı. Kısa bir süre sonra bir baktım ki arkadaşlarımızdan biri, eksik malzemesi olan gruba benim eşyalarımı vermiş ve o gruba samimi olmuştu. El kesesinden cömertlik yaparak kendine çevre edinmişti. Yaz tatilimiz o şekilde başlamıştı.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardım etmek için önce kendi imkânlarımızı kullanmalıyız.
B) İnsanların açıklarını kapatmak için seferber olunmalı.
C) Arkadaşlıklar birbirinin eksikliklerini kapatmakla yükümlüdür.
D) İyilik başkasının sahip olduğu imkânlar kullanılarak yapılmaz.
E) Zenginliğin anahtarı, paylaşmanın elindedir.

6.

Bazı okurlar vardır ki bu mütemadiyen okuma hâlini, çok başka boyutlara taşır. Onlarda okumaya ve çalışmaya yönelik bir inziva hâli görülür. İşte bu zamanlarda kendini fildişi kulelerine kapatan yazarlar hakkında pek çok tenkite de yer verilir.

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özellikleri belli olmayan
- B) Duyguları derinden zedeleyen
- C) Belirli hâller etrafında yoğunlaşan
- D) Kendi yağında kavruan
- E) Kendini çevreden soyutlayan

7. Aşağıdaki tanımlamalardan hangisi ayraç içinde verilen kavramla uyuşmamaktadır?

- A) Kimi kavramları dolaylı bir biçimde anlatmak için başvurulan her ozanın aynı anlamda kullandığı bir tür kalıplaşmış söz. (mazmun)
- B) Bir bütün oluşturacak biçimde birbirine bağlı öğelerin bütünü, manzume, sistem. (dizgi)
- C) Sanatçının bir emek sonucu ortaya koyduğu ürün, eser. (yaratı)
- D) Sanatçının kendini ifade edişi ve yazarın duyusu, düşünüş ayrılığı. (üslup)
- E) Sanatkârın bir olayı veya konuyu başka bir açıdan ele alıp değerlendirmesi. (bakış açısı)

8.

İlk şiirlerini 1979 yılında yayımlamaya başlayan Haydar Ergülen, 1980 kuşağı (akran topluluğu) içerisinde imge şiirinin önde gelen isimlerinden biri olarak değerlendirilir. Şairin imgeci (sembolist) bir şiir anlayışı ile ilişkilendirilmesi gerek, Ergülen'in poetika (şiire özgü) tartışmalar içindeki tutum ve beyanları (bildirmeleri) gerekse eserlerinin içeriği dikkate alındığında son derece anlamlıdır. Ergülen, gelenekselden moderne Türk şiirinin önemli aşamalarını dikkatle takip etmiş ve daha çok duyarlılıkları çerçevesinde kapalı ve bireysel bir imge dünyası tasarlayan özgün (tartışmasız) bir şiir arayışı peşinde olmuştur.

Yukarıda altı çizili sözcüklerin hangisi parantez içinde verilen anlamıyla uyuşmamaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9.

Şehrin gittikçe kalabalıklaşan caddelerinde yürüyüp, yalnızlığın buhranından kurtulmayı ümit ettiğim vakit; hasret yaralarının ukdelerine tuz basarak, aşkın odunda yüreklerini dağılayan mecnunları andım. Rüyalarımda yalnızlığın öfkelerini kusmamak üzere direndiğim ızdırap aforizmalarını alıp tavan arasına gömüyorum.

Bu parçada altı çizili söz ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişte içe dert olan duyguları artırmak
- B) Özlem duyduğu anıları hatırlamak
- C) Yalnızlığın dertlerinden kurtulamamak
- D) Ayrı kalışın hüznünü içinde yaşamak
- E) Hayalini kurduğu duyguları yok saymak